

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Tdo/59/2018
Identifikačné číslo spisu:	3111011094
Dátum vydania rozhodnutia:	04.06.2019
Meno a priezvisko:	JUDr. Juraj Kliment
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2019:3111011094.2

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Juraja Klimenta a sudcov JUDr. Petra Hatalu a JUDr. Petra Szaba v trestnej veci obvineného S. A. pre trestný čin vraždy podľa § 219 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák. účinného do 1. septembra 1999 prerokoval na verejnom zasadnutí konanom 4. júna 2019 v Bratislave dovolanie ministra spravodlivosti Slovenskej republiky proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne zo 4. decembra 2017, sp. zn. 23 To 69/2017, a rozhodol

rozhodol:

I.) Podľa § 386 ods. 1 Tr. por. sa vyslovuje, že uznesením Krajského súdu v Trenčíne zo 4. decembra 2017, sp. zn. 23 To 69/2017, v ustanovení § 319 Tr. por. a rozsudkom Okresného súdu Trenčín zo 7. apríla 2017, sp. zn. 8 T 93/2011, v ustanoveniach § 2 ods. 12, § 285 písm. c) Tr. por. a § 219 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák. účinného do 1. septembra 1999, a konaním, ktoré im predchádzali, z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 3 Tr. por.

bol porušený zákon v prospech

obvineného S. A.

II.) Podľa § 386 ods. 2 Tr. por. zrušuje sa napadnuté uznesenie Krajského súdu v Trenčíne zo 4. decembra 2017, sp. zn. 23 To 69/2017, ako aj rozsudok Okresného súdu Trenčín zo 7. apríla 2017, sp. zn. 8 T 93/2011, v celom rozsahu, ako aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutia obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

III.) Podľa § 388 ods. 2 Tr. por. sa Okresnému súdu Bratislava II prikazuje, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Odôvodnenie

Prokurátor Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len prokurátor), podal 1. júla 2011 na obvineného S. A. (ďalej len „obvinený“) obžalobu na Okresný súd Trenčín pre trestný čin vraždy podľa § 219 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák. č. 140/1961 Zb. účinného do 1. septembra 1999 na tom skutkovom základe, že:

30. júla 1999 v čase od 06.00 h do 08.00 h v katastri obce Kostolná - Zárečie, okres Trenčín, v časti zvanej Prúdik, úmyselne obzvlášť surovým a trýznivým spôsobom usmrtil G. Z., narodenú X. A. XXXX, trvale bytom B. E.slo XXX tak, že túto počas cesty do práce na bicykli, po chodníku vedúcom popri hrádzi okolo rieky Váh, fyzicky napadol, pričom ju zhodil z bicykla, odkiaľ ju násilím zatiahol do kukuričného porastu vedľa hore uvedeného chodníka, kde ju nezisteným spôsobom udieral najmä do oblasti hlavy, prevažne pravej strany, čím jej spôsobil podľa znaleckého posudku, okrem iného, na pravej polovici tváre opuch, viaceré podliatiny, odreniny, podkožné krvné výrony pravej ušnice a zaušnicového priestoru, drobnú tržnozmliaždenú ranu hornej pery, masívny krvný výron na dolnej pere vľavo, odreninu pod nosom vľavo nad hornou perou, jemné povrchové odreniny a škrabance na ľavej polovici tváre, zlomeninu sánky kompletne s posunom v mieste medzi 2. a 3. zubom vpravo, následne ju násilím vyzliekol v spodnej časti tela a vykonal na nej pohlavný styk a v dôsledku následného hrdúsenia rukami až do úplnej straty vedomia a naloženia na jej krk škrtidlá z oceleového drôtu s priemerom 3 mm s vytvorenými dvomi okami, z ktorých jedno otočil okolo jej krku a oko ovíjaním jednotlivých pradien drôtu okolo seba vo forme závitú zatiahol na obvod 24 cm, keď obvod jej krku bol 33 cm, spôsobil G. Z. smrť udusením, pričom G. Z. bola v tom čase v 16 až 18 týždni gravidity.

Okresný súd Trenčín v poradí už tretím rozsudkom (predchádzajúce dva tiež oslobodzujúce) zo 7. apríla 2017, sp. zn. 8 T 93/2011, podľa § 285 písm. c) Tr. por. obvineného S. A. spod obžaloby pre vyššie uvedený skutok právne kvalifikovaný ako trestný čin vraždy podľa § 219 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák. účinného do 1. septembra 1999, oslobodil, pretože nebolo dokázané, že skutok spáchal obvinený. Okresný súd zároveň podľa § 288 ods. 3 Tr. por. odkázal poškodených s uplatnenými nárokmi na náhradu škody na občianske súdne konanie.

Oslobodzujúci výrok tohto rozsudku podľa jeho odôvodnenia okresný súd v podstate založil na týchto záveroch :

- znalecké posudky Kriminalistického a expertízneho ústavu Policajného zboru z odboru kriminalistika, odvetvie kriminalistická biológia a genetická analýza, sú len nepriamymi dôkazmi;
- existujú závažné pochybnosti o autenticite biologických stôp nájdených na kvetovaných šatách poškodenej a z nich rezultujúcich záverov týkajúcich sa DNA, keďže tieto boli mimo dosahu orgánov činných v trestnom konaní od 24. februára 2000 do 9. marca 2010, pričom k nim mal prístup aj jeden z pôvodne podozrivých, a to S. E., v čase skutku snúbenec poškodenej;
- nebol vykonaný žiaden hmatateľný dôkaz objasňujúci spôsob, akým sa tento biologický materiál obvineného dostal na kvetované šaty poškodenej;
- nie je možné vylúčiť, že predmetná biologická stopa vznikla ešte pred spáchaním predmetného skutku, prípadne po jeho spáchaní, keďže podľa ostatne pribraného znalca Mgr. Jána Matuška je to v laboratórnych podmienkach možné;
- „so zohľadnením závažných a ťažko pochopiteľných nedostatkov, resp. pochybení orgánov činných v trestnom konaní pri zabezpečovaní dôkazov a napokon dôvodné podozrenie na ich snahu o prispôbovanie dôkazov v neprospech obvineného sa eventualita dodatočného a cieleného vytvorenia predmetnej zmiešanej biologickej stopy stáva relevantnou."
- ako nevierohodné a nedostatočné potom vyhodnotil aj ostatné nepriame dôkazy, ktoré boli vykonané, ako napr. výpoveď svedka N. D., či znalecké posudky psychiatrov a psychológa;
- opodstatnené pochybnosti neboli po vykonanom dokazovaní na hlavnom pojednávaní rozptýlené a zostalo nevyjasnených veľa relevantných okolností, za ktorých bol predmetný skutok spáchaný, najmä vo vzťahu ku konkrétnemu páchatelovi.

Krajský súd v Trenčíne uznesením zo 4. decembra 2017, sp. zn. 23 To 69/2017, odvolanie prokurátora

podľa § 319 Tr. por. ako nedôvodné zamietol a podľa § 316 Tr. por. aj odvolania poškodených Mgr. G. Z. a Ing. Z. Z., keďže boli podané neoprávnenými osobami.

Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že krajský súd:

- vzhľadom na doplnené znalecké dokazovanie (v poradí už tretie) revidoval svoj predchádzajúci názor týkajúci sa možnosti vzniku predmetných biologických stôp výlučne pri súčasnom styku pohlavných orgánov obvineného S. A. a poškodenej G. Z. v súvislosti so žalovaným skutkom za života poškodenej;
- konštatoval, že zmiešané biologické stopy neznameniajú, že sa nositelia zistených znakov DNA museli reálne stretnúť, keďže prakticky všetci v tejto veci pribratí znalci nevylúčili možnosť vytvorenia zmiešanej biologickej stopy so znakmi obvineného a poškodenej dodatočne, teda následnou kontamináciou;
- ako najpravdepodobnejší mechanizmus vzniku zmiešaných biologických stôp pochádzajúcich od poškodenej a obvineného sa javilo „zmiešanie“ ejakulátu obvineného s mikročasticami kože poškodenej na jej šatách!!!
- niet pochybnosti o tom, že tieto stopy vykazujú DNA znaky obvineného S. A., nedostatok autenticity týchto stôp je ale v tom, že nebolo bez akejkoľvek pochybnosti zistené, že tieto vznikli práve a len pri skutku uvedenom v obžalobe;
- rovnako za nevierohodné a nedostatočné vyhodnotil ostatné nepriame dôkazy, či už výpoveď svedka N. D., alebo znalecké posudky znalcov psychiatrov a psychológa;
- nepriamy dôkaz v podobe spermatickej stopy pochádzajúcej od obvineného S. A. bol zadovážený „spôsobom“, ktorý neumožňuje súdom urobiť spravodlivé rozhodnutie o tom, že poškodenú G. Z. násilne usmrtil práve a len tento obvinený, keďže tento dôkaz pri neexistencii ďalších priamych a nepriamych dôkazov a pri nespochybnení jeho autenticity by v konečnom dôsledku mohol svedčiť len o „prítomnosti“ obvineného na mieste činu;
- bolo by porušením zásady v pochybnostiach v prospech obvineného, ak by odvolací súd vo vzťahu k obvinenému S. A. dospel k inému záveru, pretože odsúdenie nevinného je z pohľadu spravodlivosti „väčšie zlo“, ako oslobodenie páchatela trestného činu.

Prvý námestník generálneho prokurátora podal 18. júna 2018 ministrovi spravodlivosti podnet na podanie dovolania v neprospech obvineného S. A. z dôvodov uvedených v § 371 ods. 3 Tr. por. Skutkové okolnosti a právne závery tohto podnetu v plnom rozsahu prevzal minister spravodlivosti do dovolania, ktoré podal 13. júla 2018 na Okresný súd Trenčín v neprospech obvineného S. A. z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 3 Tr. por.

Dovolací súd odôvodnenie podaného dovolania zo strany 7-15 cituje doslovne:

„V predmetnom trestnom konaní bolo vykonaných viacero dôkazov, ktoré vyvolávajú pochybnosti o nevine obvineného. Za tohto stavu dokazovania je potrebné konštatovať, že vina obvineného bola preukázaná bez akýchkoľvek pochybností, tak ako to vyžaduje zákon.

Najrelevantnejším dôkazom v neprospech obvineného sú kvetované šaty poškodenej. Na kvetovaných šatách alebohej poškodenej, ktoré sa nachádzali na mieste činu, bola nájdená spermatická stopa, z ktorej bola izolovaná DNA obvineného S. A. (dokopy 14 zaistených škvŕn). Je potrebné zdôrazniť, že vzhľadom na pokrok vo vede a výskume v oblasti genetiky, boli aj v tejto trestnej veci zistené nové skutočnosti, ktoré nebolo možné v tom čase dostupnými metódami skúmania objasniť. K podstatnému dôkazu, ktorým boli zmiešané spermatické stopy na šatách je potrebné uviesť, že po zistení mužského DNA profilu zo spermatickej frakcie zmiešaných stôp na šatách boli porovnávané porovnávacie

materiály od vytýpaných osôb. Na šatách boli pri druhom skúmaní Mgr. Lívie Zatkálákovvej, a to aj po tak dlhej dobe, zistené masívne zmiešané spermatické otery a priesaky. Výsledky boli následne skúmaním Ing. Polákovvej a Mgr. Matúška potvrdené. Tieto masívne spermatické stopy nemuseli byť v čase prvotného prehliadania expertom RNDr. Petrusom viditeľné voľným okom, resp. šaty neboli prehliadnuté dôkladne aj na ich rubovej strane. RNDr. Petrus sám uviedol, že sa zameriaval pri ich prezeraní len na viditeľné biologické stopy (krvné), ktoré sa nachádzali na vrchnej strane šiat. V dnešných podmienkach, zhruba od roku 2004 je na vyhľadávanie biologického materiálu k dispozícii zdroj svetla inej vlnovej dĺžky, než je denné svetlo, tzv. crimelight, ktorým je možné vyhľadať za použitia optických filtrov aj škvrny, ktoré sú voľným okom neviditeľné. Práve tá nová metóda, metóda crimelight, slúži na to, aby sa dali zviditeľniť škvrny, ktoré nie sú voľným okom viditeľné. Až následne z takto zviditeľnených škvŕn môže byť izolovaná DNA.

Z výsluchu znalca RNDr. Ondreja Petrusa vyplynulo, že je pravdou, že v roku 1999 bolo vyšetrovateľom Krajského úradu vyšetrovania v Trenčíne spracované dožiadanie o odborné vyjadrenie z odvetvia, vtedy to bola biológia, dnes je to kriminalistická biológia a genetická analýza. Toto odborné vyjadrenie spracoval on. Na skúmanie bolo predložených veľa stôp, z pitvy, obhliadky miesta činu, boli tam predložené aj odevné zvršky od ďalších osôb. Z vtedajších výsledkov vyplýva, že biologický materiál, ktorý bol vtedy analyzovaný sa zhoduje s DNA poškodenej. On vtedy nezistil žiadnu DNA, ktorá by poukazovala na nejakú podozrivú osobu. V roku 1999, keď on spracovával odborné vyjadrenie, tak sa obhliadka odevných zvrškov vtedy robila len za použitia, resp. za podmienok denného svetla. V dnešných podmienkach, zhruba od roku 2004 je na vyhľadávanie biologického materiálu k dispozícii zdroj svetla inej vlnovej dĺžky, než je denné svetlo, tzv. crimelight, ktorým je možné vyhľadať za použitia optických filtrov aj škvrny, ktoré sú voľným okom neviditeľné. Práve tá nová metóda, metóda crimelight, slúži na to, aby sa dali zviditeľniť škvrny, ktoré nie sú voľným okom viditeľné. Až následne z takto zviditeľnených škvŕn môže byť izolovaná DNA. On vtedy izoloval DNA len zo škvŕn, ktoré videl voľným okom a išlo len o krvné škvrny. Určitými chemickými procesmi v závislosti od času môže biologický materiál, resp. škvrna zmeniť farbu a teda sa aj zviditeľniť. DNA profil nemôže byť ovplyvnený časom. Jedine čo by sa mohlo stať, a to v prípade napr. hnilobného procesu, resp. vplyv silných chemických detergentov (napr. čistiace prostriedky) alebo niečo podobné, tak tam by sa mohlo stať, že za daných podmienok nedokážu získať DNA profil, že dôjde k degradácii DNA, čiže DNA sa síce bude dať izolovať, ale nebude sa dať spraviť analýza, teda DNA profil. Ale v žiadnom prípade sa nemôže stať, že by došlo k zmene DNA profilu biologického materiálu. Teda sa nemôže stať, že by na začiatku tam bola DNA jedného človeka a po určitom čase a zmenách by sa tam našla DNA iného človeka.

Znalec v rámci doplnujúcej výpovede na hlavnom pojednávaní 17. októbra 2014 zotrval na záveroch svojho znaleckého posudku a doplnil, že v jednom mililitri ejakulátu sa nachádza niekoľko desiatok miliónov spermií, a nevie si predstaviť dodatočnú kontamináciu predmetných kvetovaných šiat.

Znalkyňa Mgr. Lívia Zatkálíková predniesla na hlavnom pojednávaní znalecký posudok Kriminalistického a expertízneho ústavu Policajného zboru Slovenská Ľupča z odboru kriminalistika, odvetvie kriminalistická biológia a genetická analýza zo 6. decembra 2010, z ktorého vyplýva, že v hnedej papierovej obálke s označením „Stopa č. 2“ boli na skúmanie predložené kvetované šaty, červeno - modro - zeleno - bielej farby, bez rukávov. Pri spodnom leme vnútornej strany zadného dielu približne v strede boli šaty znečistené priesakom žltej farby, ktorý reagoval pozitívne na orientačnú skúšku na prítomnosť kyslých fosfatáz a špecifickú skúšku na prítomnosť prostatického antigénu prítomného v sperme. Pomocou kriminalistického svetla boli v dolnej časti vnútornej strany predného a zadného dielu šiat zviditeľnené ďalšie škvrny, ktoré boli podrobené skúmaniu. Celkovo bolo zaistených 14 škvŕn, ktorých veľkosť sa pohybovala od cca 0,5 x 0,5 cm až po cca 12 x 9 cm. Išlo o otery a priesaky. Desať škvŕn reagovalo pozitívne na orientačnú skúšku na prítomnosť kyslých fosfatáz a špecifickú skúšku na prítomnosť prostatického antigénu prítomného v sperme. Zo škvŕn bola izolovaná a analyzovaná DNA. Ďalej boli šaty na vnútornej strane spodného lemu predného dielu, spodnej časti predného dielu a spodnej vrchnej časti zadného dielu znečistené otermi hnedočervenej farby, ktoré reagovali pozitívne na orientačnú skúšku na prítomnosť krvi a špecifickú skúšku na prítomnosť

ľudského hemoglobínu. Z výsledkov DNA analýzy a porovnania vyplýva, že zo zviditeľnených škvŕn a z krvných oterov zo stopy č. 2 bola izolovaná DNA ženského pôvodu a zistený rovnaký DNA profil je zhodný s DNA profilom porovnávacej vzorky „Z. G.". Z výsledkov DNA analýzy vyplýva, že stopy zaistené zo stopy č. 2, v ktorých bola dokázaná prítomnosť spermy sú zmiešanými biologickými stopami, ktoré pochádzajú od dvoch osôb, pričom jedna je mužského pohlavia. Z výsledkov DNA analýzy a porovnania vyplýva, že pôvodkyňou časti prímеси v týchto stopách je osoba, od ktorej bola analyzovaná porovnávacia vzorka s označením „Z. G.". Z výsledkov DNA analýzy vyplýva, že rovnaký DNA profil spermatickej časti stôp je zhodný s DNA profilom porovnávacej vzorky s označením „A. S., XX.XX.XXXX". Z uvedeného vyplýva, že pôvodcom analyzovaných spermatických stôp zo stopy č. 2 je osoba, od ktorej bola predložená porovnávacia vzorka s označením „A. S., XX.XX.XXXX". Je potrebné tiež uviesť, že z krvných stôp, z oterov a zo škvŕn zviditeľnených kriminalistickým svetlom, ktoré boli zaistené na ostatných častiach šatstva bola izolovaná DNA ženského pôvodu a zistený rovnaký DNA profil je zhodný s DNA profilom porovnávacej vzorky „Z. G.".

Znalkyňa Mgr. Lívia Zatkáliková ďalej uviedla, že spermatické stopy sú na bledých podkladoch zvyčajne voľným okom nepozorovateľné. Na zviditeľnenie škvŕn sa všeobecne používajú kriminalistické svetlá. Predmetné škvŕny, ktoré ona zviditeľnila pri jej skúmaní, boli zviditeľnené práve prostredníctvom tohto svetla. Kriminalistické svetlo sa podľa jej vedomostí pri skúmaní v roku 1999 nepoužívalo. Uvedené kriminalistické svetlo sa začalo používať u nich na Kriminalistickom a expertíznom ústave Policajného zboru v roku 2002. Čo sa týka tých šiat (stopa č. 2), pri skúmaní si všimla jednu žltkastú škvŕnu voľným okom, následne použila kriminalistické svetlo, ktorým sa jej uvedená škvŕna zvýraznila a následne zviditeľnila aj ostatné škvŕny. Podľa nej na zviditeľnenie škvŕny mal vplyv časový faktor, počas ktorého bola stopa vystavená pôsobeniu fyzikálnych a chemických faktorov v podmienkach, v ktorých sa nachádzala. Následne ona z uvedených škvŕn analyzovala DNA. Desať škvŕn reagovalo pozitívne na spermu. Podmienky prostredia môžu spôsobiť degradáciu DNA, ale v tomto prípade ju nepozorovali. K zmene DNA na inú DNA dôjsť nemôže. Nie je možná zámena obvineného s iným páchatelom, keďže bola predložená porovnávacia vzorka bukálneho výteru s presným označením mena a dátumu narodenia osoby. Z tejto porovnávacej vzorky bol zistený DNA profil, ktorý vo všetkých vyšetrených DNA znakoch bol zhodný so spermatickými stopami zo šiat. Vylučuje akúkoľvek zámenu. Je to jednoznačný profil. DNA analýza umožňuje individuálnu identifikáciu, ktorá je založená na DNA jedinca. Každá jadrová bunka ľudského tela nesie rovnakú genetickú informáciu, či už sú to bunky krvi, slizníc alebo ejakulát. To znamená, že tá DNA je rovnaká aj vo vzorke ejakulátu, aj vo vzorke bukálneho výteru. V praxi sa preto neporovnávajú ejakuláty, ale postačuje bukálny výter, nakoľko tento obsahuje rovnakú genetickú informáciu ako napríklad ejakulát, svalová hmota a podobne, teda ako každá iná jadrová bunka ľudského tela.

Znalkyňa Ing. Andrea Poláková predniesla na hlavnom pojednávaní znalecký posudok Kriminalistického a expertízneho ústavu Policajného zboru z odboru kriminalistika, odvetvie kriminalistická biológia a genetická analýza z 5. mája 2014, z ktorého vyplýva, že na predloženej stope č. 2 (rubová strana šiat) bola vizuálne zistená prítomnosť štrnástich farebne vyznačených oblastí rôznej veľkosti, z ktorých časť bola už vystrihnutá. Použitím kriminalistického svetla boli zviditeľnené stopy v rovnakých oblastiach. Vo vzorkách zo zaistených vybraných oblastí bola špecifickou skúškou na prítomnosť prostatického antigénu (prítomný v sperme) zistená pozitívna reakcia. Vo vzorke zaistenej z oblasti č. 2 bola prítomnosť spermií dokázaná aj mikroskopicky. Zo vzoriek zaistených zo šiat z uvedených oblastí a z podkladového materiálu bola následne izolovaná DNA metódou diferenciálnej extrakcie (umožňuje oddeliť spermie od iných typov buniek). Pri uvedenej metóde sa zmiešaná stopa rozdelí na mužskú spermatickú a ženskú frakciu, ktoré sa ďalej analyzujú a vyhodnocujú samostatne. Z výsledkov DNA analýzy vyplýva, že vo vzorkách z určitých oblastí bol v spermatickej frakcii zistený rovnaký DNA profil pochádzajúci od jednej osoby mužského pohlavia, ktorý je zhodný s DNA profilom porovnávacej vzorky označenej "A. S., XX.XX.XXXX". DNA analýzou bolo dokázané, že pôvodcom spermatickej frakcie v uvedených vzorkách je osoba, od ktorej pochádza porovnávacia vzorka s označením "A. S., XX.XX.XXXX". Ďalej bol v ženskej frakcii všetkých analyzovaných vzoriek zaistených zo šiat zistený rovnaký DNA profil pochádzajúci od jednej osoby ženského pohlavia, ktorý je zhodný s DNA profilom porovnávacej vzorky označenej "Z. G.". Z výsledkov DNA analýzy ďalej vyplýva, že v podkladovom

materiály nebola zistená prítomnosť mužského ani ženského biologického materiálu. Vo vzorkách zaistených zo šiestich oblastí šiat bola špecifickou skúškou dokázaná prítomnosť prostatického antigénu, diferenciálnou extrakciou boli oddelené bunky spermii v mužskej - spermatikkej frakcii a prítomnosť spermii bola dokázaná aj mikroskopicky. Uvedené zistenia jednoznačne potvrdzujú správnosť vyhodnotenia a označenia stôp ako spermatických, t. j. pochádzajúcich zo spermy (ejakulátu). Na skúmanie boli predložené zvyšné vecné stopy zaistené pri tele obete, ich skúmaním však už nebola na ich povrchu dokázaná prítomnosť spermatických stôp.

Skúmaním predložených stôp bola len na vecnej stope č. 2 (kvetované šaty) špecifickou skúškou zistená prítomnosť ľudského prostatického antigénu (prítomný v sperme) celkovo v jedenástich skúmaných vzorkách. Z toho v šiestich vzorkách bola DNA analýzou následne zistená prítomnosť zmiešaných biologických stôp od dvoch osôb, pozostávajúcich z rovnakej DNA mužského pôvodu v spermatikkej mužskej frakcii a rovnakej DNA ženského pôvodu v ženskej frakcii. Z vykonaných skúmaní vyplýva, že analyzovaný biologický materiál zo šiat predstavoval nehomogénne zmiešaný biologický materiál (pozostávajúci zo spermatikkej mužskej frakcie a ženskej frakcie), ktorý bol na predložené šaty nanesený pravdepodobne otretím.

Znalkyňa na hlavnom pojednávaní k svojmu znaleckému posudku doplnila, že zmiešaná biologická stopa je biologický materiál pochádzajúci od minimálne dvoch osôb, kde dochádza k prekrytiu biologického materiálu dvoch osôb, avšak znalkyňa sa nevedela vyjadriť k časovým súvislostiam takéhoto prekrytia biologického materiálu dvoch osôb. Znalkyňa pripustila možnosť vytvorenia predmetnej zmiešanej biologickkej stopy skôr ako sa mal stať predmetný skutok, avšak minimálne za života osôb, ktorých biologický materiál bol zistený, resp. bezprostredne po smrti aleboj poškodenej.

Podstatným dôkazom na šatách, ktorý nebol dôkladne posúdený a vyhodnotený, bola prítomnosť biologického materiálu poškodenej aleboj G. Z. v masívnych spermatických stopách v značnom množstve.

V tomto bode neobstojí obhajoba obvineného, že v prípade predmetného dôkazu išlo o omyl, resp. vykonštruovaný nález voči nemu. V priebehu vykonaného vyšetrovania ani v konaní pred súdom nebol zistený žiadny motív, ktorý by nasvedčoval možnému zneužitiu biologickkej stopy s DNA obvineného, resp. vytvorenie zmiešanej stopy. Rovnako nie je reálne možné, aby boli takéto zmiešané spermatické stopy pozostávajúce z nadbytku DNA poškodenej a DNA obvineného, vytvorené po niekoľkých rokoch dodatočne (vzhľadom na to, že poškodená osoba je od roku 1999 po smrti - nebolo tak možné od nej zabezpečiť biologický materiál a zmiešať ho s ejakulátom obvineného).

V neposlednom rade je potrebné dodať, že výpoveďami svedka S. E. a poškodených Z. neboli zistené žiadne skutočnosti nasvedčujúce údajnej manipulácii s osobnými vecami poškodenej, ktoré boli uložené v papierovom vreci v pivnici rodinného domu Z., vrátane kvetovaných šiat aleboj, na ktorých boli zistené zmiešané biologické stopy jej DNA a DNA obvineného.

Znalkyňa Ing. Andrea Poláková uviedla, že nález sa na kvetovaných šatách musel objaviť minimálne za života oboch osôb, ktorých materiál tam bol zistený, alebo bezprostredne po smrti poškodenej. Vylúčila možnosť, aby po smrti poškodenej bola dodatočne vytvorená a zmanipulovaná takáto zmiešaná biologická stopa, resp. si to z charakteru a počtu škvŕn nevedela technicky predstaviť.

S jej znaleckým posudkom nie sú v rozpore ani ďalšie vypracované znalecké posudky. Je pravdou, že v laboratórnych podmienkach je možné vytvorenie zmiešanej stopy aj dodatočne, napr. jedna z možností je namočením paličky s vatovým tampónom do ejakulátu a potretím konkrétnych miest. Motív takéhoto konania však súdy v predmetnej trestnej veci neskúmali, resp. neexistuje dôvod možného zmanipulovania vyššie uvedeným spôsobom.

Takéto tvrdenia znalca Mgr. Matúška o zmiešanej stope boli uvádzané ako všeobecné tvrdenia, ktoré boli pre oba konajúce súdy jednoznačne zavádzajúce. Jeho všeobecné tvrdenie „predovšetkým zmiešaná

stopa neznamená, že sa nositelia zistených DNA museli reálne stretnúť", nie je možné aplikovať v tomto konkrétnom prípade. Zo znaleckých posudkov vyplýva, že zmiešané stopy mohli v tomto prípade vzniknúť bezprostredne po vzájomnom fyzickom kontakte a sexuálnom akte otrepm ich zmiešaného biologického materiálu, ktorý musel byť v tekutom stave.

Šaty poškodenej sa nachádzali bezpečne uchované u rodičov v pivnici niekoľko rokov, tvrdenie znalca Mgr. Matúška o vytváraní zmiešaných stôp pri kruhových testoch a teda ich prirovnanie k možnosti vytvorenia stôp na predmetných šatách bolo zavádzajúce a od znalca neprijateľné, najmä bez uvedenia ďalších súvisiacich informácií. Umelé vytvorenie zmiešaných stôp si vyžaduje vysoko odbornú manipuláciu s biologickým materiálom na špecializovanom pracovisku. Z vyjadrení znalcov vyplýva, že je vylúčené, že by bolo možné zmiešať biologický materiál poškodenej s ejakulátom obvineného a zabezpečiť naniesenie takto vytvorenej tekutiny na šaty dodatočne po niekoľkých rokoch od smrti poškodenej. Na druhej strane z vykonaného dokazovania bez pochybností vyplýva, že obvinený a poškodená sa nepoznali, nestýkali sa v práci ani v súkromí, a teda je vylúčené, že by vzniku zmiešaných stôp v čase pred skutkom došlo. V neposlednom rade i samotný znalec Mgr. Ján Matúšek na hlavnom pojednávaní k svojim záverom v znaleckom posudku doplnil, že si nevie predstaviť, ako by sa v mimolaboratórnych podmienkach mohli vytvoriť predmetné zmiešané stopy. V tomto konkrétnom prípade si nevedel predstaviť, akým spôsobom by mohla byť na šatách dodatočne vytvorená zmiešaná stopa.

Jediným logickým vysvetlením tejto okolnosti je prítomnosť obvineného na mieste činu a jeho sexuálna aktivita s poškodenou na mieste činu.

Pre obidva v trestnej veci konajúce súdy bolo potom pri rozhodovaní náročné vysporiadať sa s tvrdeniami znalca Mgr. Matúška, ktoré v jeho výpovedi a znaleckom posudku neboli podané jednoznačne, a ktoré boli odpoveďami vo všeobecnej rovine, nevzťahujúcej sa ku konkrétnemu prípadu.

Ku skutočnosti, že vykonaným dokazovaním nebolo dostatočne preukázané, že obvinený vykonal pohlavný styk na poškodenej možno len zdôrazniť, že už v prvotnej správe z obhliadky jej tela zo dňa 30. júla 1999, ktorú vykonal MUDr. František Štuller z Ústavu súdneho lekárstva MFN Martin, je uvedené, že je pravdepodobné, že nebohá mohla byť znásilnená.

V doplnení znaleckého posudku č. 135/99 zo 7. januára 2011 od znalcov MUDr. Františka Štullera, PhD. a MUDr. Vojtecha Macka zo súdnej pitvy poškodenej nebohej, je okrem iného uvedené, že jednoznačne a nespochybniteľne nevylučujú takú možnosť, že by tesne pred smrťou mohlo dôjsť k pohlavnému styku poškodenej s mužom, avšak tento mohol končiť ejakuláciou mimo pohlavné orgány poškodenej. Pitvný nález v danom prípade ako aj závery znaleckého posudku zo súdnej pitvy jednoznačne umožňujú ustáliť záver, že pokiaľ tesne pred smrťou došlo k pohlavnému styku medzi ňou a mužom, tento nebol z jej strany dobrovoľný.

Vzhľadom na stav a polohu tela, ako bolo pri obhliadke nájdené, ako aj ostatné okolnosti prípadu je vysoko pravdepodobné, že k manipulácii s pohlavnými orgánmi poškodenej zo strany muža veľmi dobre mohlo dôjsť (a vysoko pravdepodobne aj došlo). V danom prípade tiež nedošlo k hrubému mechanickému poraneniu pošvy poškodenej pohlavným údom, napr. aj pre rozmery údu muža a iné objektívne okolnosti (napr. dominantný spôsob ukájania pohlavného pudu u muža, prekonávanie aktívneho odporu poškodenej).

Pokiaľ definitívnym cieľom útoku muža voči telu poškodenej bolo znásilnenie, potom na nedobrovoľné konanie voči poškodenej jednoznačne poukazujú všetky známky pôsobenia vonkajšieho mechanického násillia, ktoré boli pri vonkajšej obhliadke a pri pitve nájdené na jej tele. Zo súdnolekárskej praxe aj z práce na konkrétnych prípadoch na posudzovaní znásilnených žien možno podľa znalca ustáliť, že práve vnútorná plocha stehien je typickým miestom tela poškodenej ženy, kde páchatel znásilnenia zanecháva stopy vo forme odrenín a škrabancov. Práve tieto poranenia sú v danom prípade poškodenej tými, ktoré

jednoznačne neumožňujú znalcom absolútne vylúčiť práve to násilné konanie, ktoré medzi ostatnými násilnými aktivitami poukazuje na sexuálne aktivity páchatel'a konkrétneho násilného konania voči poškodenej.

Vzhľadom na špecifické znaky predmetného činu najvhodnejším okamihom na vykonanie pohlavného styku, pri ktorom bola poškodená bezbranná a nekládla odpor voči konaniu muža smerujúcemu k pohlavnému styku, bol čas, pri ktorom mala poškodená poruchu vedomia. Rozsiahle poranenia poškodenej najmä v oblasti tváre (zlomená sánka a pod.) a vykonané znalecké dokazovanie vyvodzujú záver, že nekladením aktívneho odporu znásilneniu zo strany poškodenej možno potom vysvetliť aj neprítomnosť hrubého mechanického násilia na pohlavných orgánoch. V danom prípade tak muž vyvíjajúci voči poškodenej pohlavné násilie konal najprv tak, aby pôsobením mechanického násilia na hlavu a krk uviedol poškodenú do stavu bezbrannosti a následne stav bezbrannosti využil k vyvolaniu pohlavného styku. Malá časť výtoky z pošvy poškodenej mohla byť spôsobená mechanickým dráždením pošvy poškodenej, avšak toto dráždenie by jednoznačne muselo byť spôsobené dráždením počas života.

Relevantné pochybnosti prinieslo do prípadu podľa okresného súdu aj zmiznutie hodnotových vecí poškodenej, ktoré mala mať v predmetný deň pri sebe, čo poukazuje aj na prípadný zisťný motív páchatel'a. V tomto smere skôr poukazujem na možnosť účelového konania zo strany páchatel'a, ktorého cieľom bolo navodiť dojem zisťného motívu. Uvedené by malo súvis tak s polohou a stavom nájdeného tela poškodenej, ako aj s úradným záznamom k vykonaniu previerky v zlatníckych dielňach, predajniach a záložniach v meste Trenčín z 2. augusta 1999 k výskytu šperkov zo žltého kovu, ktoré mala zavraždená v deň vraždy na sebe, keďže tieto previerky boli negatívne.

Ako nepravdepodobné až zavádzajúce sa preukázalo aj tvrdenie obvineného, (ktoré uviedol dňa 6. decembra 2010 pred Okresným súdom Trenčín) o tom, že má nevoľnosť, resp. mu nerobí dobre pohľad na zraneného človeka, resp. ľudskú krv a v zapätí uviedol, že nemá problém s vyvrhnutím zvery alebo pri zabíjačkách. Znalci MUDr. Ivan André, PhD. a prof. PhDr. Anton Heretik, CSc. z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria a sexuológia a z odboru psychológia považujú toto tvrdenie za nezlučiteľné až rozporné a ide podľa nich skôr o spôsob obrany obvineného. Agresivita nie je osobnosti obvineného cudzia, aj keď nie je dominantnou črtou. Obvinený je emočne labilný, silný afekt mohol potencovať násilné správanie. Popísané trestné správanie teda nemožno u obvineného vylúčiť, ale násilné správanie nie je pre neho typické. Obvinený má sklon reagovať silnými afektami, afektom hnevu, afektom ľutosti či plaču. Silný afekt u obvineného mohla vyvolať frustrácia, čiže prekážka na ceste k uspokojeniu jeho potrieb (vrátane sexuálnych) alebo viktimologicky rizikové správanie (vyhrážanie obete udaním). Dlhodobá sexuálna frustrácia a abstinencia zvyšuje riziko agresívneho správania sa voči sexuálnym objektom, teda hypoteticky aj voči poškodenej. Obvinený síce nie je sexuálny deviant, ale je u neho zvýšená agresivita a teda aj riziko, že by sa v takejto situácii mohol správať agresívne. Dá sa rovnako povedať, že u obvineného boli dlhodobu neuspokojivé partnerské vzťahy.

Je potrebné poukázať aj na výpovede obvineného a svedkov N. D. a Z. K., v kontexte s ďalšími zadováženými dôkazmi, najmä závery znaleckého skúmania Kriminalistických a expertíznych ústavov Policajného zboru v Slovenskej Ľupči a Bratislave, z odboru kriminalistika, odvetvia kriminalistickej biológie a genetickej analýzy, a to znalcov Mgr. Lívie Zatkálíkovej, PhD. a Ing. Andrey Polákovej.

Svedok N. D. na hlavnom pojednávaní súdu uviedol, že obvinený je osoba, o ktorej hovoril a ktorú videl v kukurici tri dni pred spáchaním vraždy (aj keď obvinený uviedol, že ani nevie, kde to miesto je). K vierohodnosti jeho výpovede prispieva aj skutočnosť, že krátko po skutku bol vypracovaný úradný záznam príslušníkom Policajného zboru z Obvodného oddelenia Policajného zboru Trenčín z 31. júla 1999 o kontrole. V tomto sa okrem iného uvádza, že bol kontrolovaný svedok N. D., ktorý opísal, že v inkriminovanom čase stretol muža na bicykli v športovej bude a krátkych nohavičiach, ktorý bol vyšportovaný ako zápasník alebo vzpierach, mal krátke vlasy a keby ho videl, tak by ho určite spoznal (po vznesení obvinenia voči obvinenému A. uviedol, že to je ten chlap, ktorého videl v kukurici).

Svedok Z. K. vo svojej výpovedi uviedol, že s obvineným bol na spoločnej ceste v Ústave na výkon väzby Ilava. Tento mu povedal, že zabil G. Z., ale nedokážu mu to, pretože usvedčujúce dôkazy - „nejaký drát“ sa stratil a ani DNA údajne neukázala na neho. Skutočnosti uvádzané svedkom sú takého charakteru, o ktorých mohol mať vedomosť iba od obvineného, nemohol ich získať z médií alebo iného zdroja. V jeho výpovediach neboli žiadne rozpory.

Obvinený S. A. bol vyšetrený na polygrafe, tzv. detektore lži, pričom takýto dôkaz predniesli v prospech obvineného. Okresný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že sa dôsledne zaoberal použiteľnosťou výsledkov polygrafického vyšetrenia ako dôkazu v trestnom konaní. V zmysle ustanovenia § 119 odsek 2 Tr. por. podľa jeho názoru môže za dôkaz slúžiť všetko, čo môže prispieť na náležité objasnenie veci a čo sa získalo z dôkazných prostriedkov podľa tohto zákona alebo podľa osobitného zákona. Súd rovnako dospel k záveru, že polygrafické vyšetrenie je použiteľné ako jeden z radu nepriamych dôkazov, samozrejme za súčasného rešpektovania práva nebyť nútený obviňovať sám seba (Heaney a McGuinness v. Írsko z roku 2000) a práva neprispieť k obvineniu vlastnej osoby (Saunders v. Spojené kráľovstvo z roku 1996).

V tomto bode je potrebné uviesť, že súd nesprávne vykladá predmetné ustanovenie, resp. ním uvádzané uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. júla 2002, sp. zn. 6 Tz 13/02, v ktorom súd vyslovil, že „výsledky vyšetrenia obvineného na polygrafe, tzv. detektore lži, nemožno v trestnom konaní použiť ako dôkaz, pretože podstatou takéhoto vyšetrenia je výsluch obvineného ku skutočnostiam, ktoré sa týkajú trestného činu. V trestnom konaní však možno použiť len tie poznatky, ktoré obvinený poskytol v súlade s ustanovením § 91 a nasl. Trestného poriadku, čo v prípade jeho vyšetrenia (výsluchu) na detektore lži nie je splnené.“

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo vyššie uvedenom rozhodnutí nepoprel, že sú prípustné aj iné dôkazné prostriedky než len tie, ktoré sú výslovne upravené v Trestnom poriadku, napr. preverka výpovede obvineného alebo svedka (tá je len určitou modifikáciou ich výpovedí a ohliadky), avšak o to viac musia byť pri u týchto presne nepomenovaných dôkazných prostriedkoch dodržané zákonné pravidlá platné pre vykonávanie obdobných dôkazných prostriedkov v trestnom konaní, ktoré sú obsahom a účelom najbližšie spornému dôkaznému prostriedku. Práve z formulácie otázok, ktoré boli obvinenému položené, je zrejmé, že účelom overovania pravdivosti malo byť nielen overenie jeho pravdivosti všeobecne, ale aj zistenie jeho postoja ku konkrétnym skutočnostiam. Preto bolo potrebné skúmať, či boli dodržané zákonné pravidlá pre výsluch obvineného.

Pravdivosť priznania obvineného orgány činné v trestnom konaní overia inými dôkazmi. O tom, akú formu má mať výsluch obvineného a ako pri ňom má vyšetrovať, resp. iný orgán činný v trestnom konaní, v tom-ktorom štádiu trestného konania postupovať, presne upravuje § 121 až § 124 Trestného poriadku. Trestný poriadok však v žiadnom z týchto ustanovení neupravuje hodnotenie alebo posudzovanie výpovede obvineného a túto činnosť ponecháva doposiaľ výhradne pre orgány činné v trestnom konaní a v konečnom dôsledku je hodnotenie pri rozhodovaní o vine po podaní obžaloby ponechané na súdoch. Súdu v rámci toho prislúcha hodnotiť nielen obsah dôkazu, ale aj jeho zákonnosť a prípustnosť. Z tohto dôvodu nemožno použiť ako dôkaz v trestnom konaní výsledky vyšetrenia na detektore lži, pretože nemá náležitosti predpokladané zákonom. V trestnom konaní možno ako dôkaz použiť len tie poznatky, ktoré obvinený poskytol v súlade s ustanovením § 121 a nasl. Trestného poriadku, čo v prípade vyšetrenia na tzv. detektore lži splnené nie je. V neposlednom rade je potrebné uviesť, že vyšetrenie na polygrafe, ktoré objednala obhajoba, nebolo vykonané na akreditovanom pracovisku a akreditovanými metódami.

K dôkaznej hodnote výsledku vyšetrenia na tzv. detektore lži sa rovnako vyjadril aj klinický a forenzný psychológ prof. PhDr. Anton Heretik, PhD., podľa ktorého v legislatíve väčšiny štátov možno používať „detektor lži“ len v prípravnej fáze - vyšetrovacom procese ako taktický prostriedok overenia hypotézy, či tlaku ku priznaniu. Výsledok však nemá právnu hodnotu dôkazu v súdnom procese, pretože i v samozrejmom súhlase vyšetrovaného obchádza jeho právo brániť sa akýmkoľvek vedomým spôsobom.

Absurdným sa rovnako javí aj opakované spochybňovanie autenticity kvetovaných šiat poškodenej okresným súdom. Aj krajský súd považoval za dostatočné vysvetlenie, prečo boli vzhľadom na neprehľadný terén nájdené až pri druhej obhliadke miesta činu. Na základe úradných záznamov z vykonaného vyšetrovania a znaleckého dokazovania je nepochybné, že uvedené šaty patrili poškodenej, boli nájdené na mieste činu, majú súvis s predmetným skutkom a bola z nich analyzovaná DNA obvineného v zmiešanej biologickej stope. Je nevyvrátiteľnou skutočnosťou, že počas ohliadky miesta činu a zabezpečovania dôkazov došlo k procesným chybám na strane orgánov činných v trestnom konaní, tieto však nemali objektívny a podstatný vplyv na autenticitu dôkazov a ich význam pre samotné konanie.

Vezmúc do úvahy uvedené skutočnosti je nutné konštatovať, že vykonané dokazovanie odôvodňuje záver smerujúci k uznaniu viny obvineného S. A. za skutok opísaný v obžalobe prokurátora Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky, právne kvalifikovaný ako trestný čin vraždy podľa § 219 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák. č. 140/1961 Zb. účinného do 1. septembra 1999.

Vychádzajúc z vyššie uvedeného mal potom za to, že krajský a ani okresný súd sa dôsledne nezaoberali závažnosťou a ani vierohodnosťou jednotlivých vykonaných dôkazov, tieto vyhodnotili bez logických, obsahových i časových súvislostí jednostranne v prospech obvineného S. A., pričom aplikácia zásady voľného hodnotenia dôkazov vyplývajúca z ustanovenia § 2 ods. 12 Tr. por. je nevyhnutným prostriedkom pre náležité zistenie skutkového stavu veci tak, aby sa v každom jednotlivom prípade vzali do úvahy ich osobitosti a súčasne zabraňuje šablónovitému a mechanickému postupu pri ich hodnotení.

Z týchto dôvodov potom minister spravodlivosti navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 386 ods. 1 Tr. por. vyslovil, že uznesením Krajského súdu v Trenčíne zo 4. decembra 2017, sp. zn. 23 To 69/2017, ako aj rozsudkom Okresného súdu Trenčín zo 7. apríla 2017, sp. zn. 8 T 93/2011, bol porušený zákon v ustanovení § 285 písm. c) Tr. por. v prospech obvineného S. A., aby následne podľa § 386 ods. 2 Tr. por. napadnuté uznesenie Krajského súdu v Trenčíne zo 4. decembra 2017, sp. zn. 23 To 69/2017, ako aj rozsudok Okresného súdu Trenčín zo 7. apríla 2017, sp. zn. 8 T 93/2011, zrušil a zrušil tiež všetky ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutia obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo ich zrušením, stratili podklad a podľa § 388 ods. 1 Tr. por. Okresnému súdu Trenčín prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znova prerokoval a rozhodol.

K podanému dovolaniu ministra spravodlivosti sa vyjadril obvinený S. A. prostredníctvom svojho zvoleného obhajcu JUDr. Jána Kanabu ml. písomným podaním z 12. septembra 2018, ktoré odôvodnil nasledovne:

- namietal procesný postup a okolnosti za akých sa musel podrobiť odberu kontrolnej vzorky biologickeho materiálu formou bukálneho výteru a časové a identifikačné súvislosti jeho ďalšieho spracovania;
- konštatoval, že znaleckým dokazovaním nebolo preukázané, že pred vraždou došlo k pohlavnému styku páchateľa s poškodenou;
- poukázal na to, že jedine znalecký posudok Mgr. Matúška na rozdiel od znaleckých posudkov Kriminalistického a expertízneho ústavu Policajného zboru obsahuje prílohy, a preto je preskúmateľný, pričom tento znalec jednoznačne potvrdil, že zmiešaná stopa sa dá vytvoriť nielen v laboratórnych podmienkach, ale aj neúmyselnou kontamináciou, čo sa preukázateľne stalo aj v tomto posudzovanom prípade, keďže zaistené šaty predložené na skúmanie boli v kontakte s množstvom iných kusov oblečenia neznámych ľudí;
- podľa jeho názoru tomu nasvedčuje aj pomer prímеси v zmiešanej stope, ktorý bol zistený v pomere mužskej a ženskej frakcie 1:20, keďže v prípade vzniku stopy pri pohlavnom styku v rovnakom čase by

bol pomer rovnaký!;

- taktiež argumentoval tým, že doteraz s istotou nebolo ani preukázané, že zmiešaná stopa obsahuje aj ejakulát, keďže objavený prostatický antigén sa nachádza aj v moči u osôb majúcich problém so štítnou žľazou, v krvi, atď. a znalkyňa Poleková (správne Poláková) údajnú jedinou bunku, mikroskopicky objavenú spermiu, v roku 2014 „spotrebovala“!;

- dal do pozornosti skutočnosť, že žiaden predchádzajúci znalec na skúmaných šatách neobjavil čo i len jednu spermiu, predovšetkým znalec Šidlo, ktorému takéto zadanie posudku bolo vyšetrovateľom špeciálne uložené;

- v tejto súvislosti svoje závery podporil aj stanoviskom Romana Hradila, odborníka Kriminalistického a expertízneho ústavu Policajného zboru Českej republiky, ktorý opakovane verejne prezentoval svoj názor, že „DNA ako dôkaz nie je všetkým a môže nás pomýliť a vzhľadom k tomu nie je možné rozhodovať o vine a nevine iba na základe DNA, pretože je to iba metóda, ktorá porovnáva dva materiály, pričom pokiaľ je stopa zmiešaná, genetik môže iba vyhodnotiť s akou pravdepodobnosťou tam DNA tej či onej osoby je, alebo nie je. Povinnosťou vyšetrovateľa je zohnať aj iné dôkazy, samotná DNA stopa nemôže postačovať!“;

- v tomto smere potom poukázal na fakt, že prokuratúra okrem vyššie uvedenej biologickej zmiešanej stopy s profilom DNA obvineného zabezpečila už iba svedecké výpovede kriminálnikov Z. K. a N. D.;

- svedok N. D. vypovedal po prvýkrát už 31. júla 1999 a druhýkrát bol vypočutý až po 11-tich rokoch bez informovania obhajoby o úkone, na ktorom ohľadom dĺžky vlasov obvineného v čase činu uviedol skutočnosti nezodpovedajúce realite, čo následne preukázali predloženými fotografiami;

- svedok Z. K. uviedol len skutočnosti, o ktorých sa dozvedel z médií, pričom za jeho výpoveďou bola len a len snaha dosiahnuť benefit v podobe podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody;

- záverom svojho písomného vyjadrenia vzhľadom na výsledky vykonaného dokazovania prezentoval svoj osobný názor, podľa ktorého „páchateľ obeť poznal a čin mal pripravený, vyhotovil si vopred drôt, tento sa nedal spraviť vzhľadom na jeho tvar a hrúbku na mieste. Páchateľ si pravdepodobne doniesol na miesto koberec, pričom vedel, že obeť ide týmto miestom do práce poslednýkrát, a preto svoj čin vykonal. Možno ho vykonal skôr ako sa domnievame, možno obeť už bola zabalená v koberci, s čím polícia spočiatku aj kalkulovala a čas vraždy pred ohliadkou tela by spadal do večerných hodín, nie ranných. Každopádne vrah vraždu vykonal s obrovskou nenávisťou voči obeti. Dlhodobý bol podozrivý vtedajší priateľ obete (S. E.), ktorý cez detektor lži dvakrát neprešiel, obeť sám našiel a čakal s ňou dieťa“;

- je presvedčený, že okresný tak aj krajský súd vyhodnotili všetky dôkazy správne, zákonne a logicky a v súlade so zásadou in dubio pro reo ho spod obžaloby podľa § 285 písm. c) Tr. por. oslobodili a uvedené aj podrobne odôvodnili, a preto s poukazom na to navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie ministra spravodlivosti podľa § 392 Tr. por. zamietol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) predbežne preskúmal dovolanie ministra spravodlivosti a zistil, že dovolanie je prípustné (§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Tr. por.), bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 1 Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Tr. por. - do 18. júla 2018) a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 3 Tr. por.).

Po zistení, že niet žiadneho zákonného dôvodu pre odmietnutie dovolania (§ 382 Tr. por.), preskúmal najvyšší súd 4. júna 2019 na verejnom zasadnutí (§ 384 ods. 1 Tr. por.) zákonnosť a odôvodnenosť výrokov napadnutého rozhodnutia, proti ktorým dovolateľ podal dovolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré predchádzalo rozhodnutiu, so zameraním na vecné vymedzenie dôvodov dovolania podľa

§ 371 a § 374, ktorými je za podmienok uvedených v § 385 Tr. por. dovolací súd viazaný a dospel pri tom k záveru, že dovolanie ministra spravodlivosti je dôvodné.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež dovolací súd) úvodom pripomína, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok smerujúci proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená. Predstavuje tak výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Preto sú možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, striktne obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inštancia a dovolanie nebolo chápané len ako „ďalšie“ odvolanie. O to viac to platí v posudzovanom prípade, keďže ide o revidovanie takpovediac nesprávne zisteného skutkového stavu, pričom Trestný poriadok takúto právomoc priznáva len ministrovi spravodlivosti na podklade podnetu.

Podľa § 371 ods. 3 Tr. por. minister spravodlivosti podá dovolanie aj proti právoplatnému rozhodnutiu vychádzajúceho zo skutkového stavu, ktorý bol na základe vykonaných dôkazov v podstatných okolnostiach nesprávne zistený, alebo ak boli pri zisťovaní skutkového stavu závažným spôsobom porušené ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie veci.

Podľa § 319 Tr. por. odvolací súd odvolanie zamietne, ak zistí, že nie je dôvodné.

Podľa § 285 písm. c) Tr. por. súd oslobodí obžalovaného spod obžaloby, ak nebolo dokázané, že skutok spáchal obžalovaný.

Trestného činu vraždy sa podľa § 219 ods. 1 Tr. zák. sa dopustí ten, kto iného úmyselne usmrť.

Podľa § 219 ods. 2 písm. b) Tr. zák. výnimočným trestom sa páchatel potresce, ak spácha čin uvedený v odseku 1 obzvlášť surovým alebo trýznivým spôsobom.

Podľa § 2 ods. 12 Tr. por. orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán.

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 3 Tr. por. napriek tomu, že sa v plnom rozsahu stotožnil s názorom ministra spravodlivosti a jeho argumentáciou, na ktorú odkazuje, rozvedie skutkové okolnosti posudzovanej trestnej veci z vlastného pohľadu.

Úvodom považuje za potrebné zdôrazniť, že nie je povinnosťou obvineného dokazovať svoju nevinu, pretože zásada prezumpcie nevinu vyžaduje, aby to bol štát, kto nesie v trestnom konaní dôkazné bremeno. Netreba zabúdať, že obvinenému v prípade uznania viny hrozí pomerne vysoký trest odňatia slobody. Preto je nevyhnutné, aby jeho vina bola bez akýchkoľvek rozumných pochybností preukázaná. Vykonané dôkazy musia jednoznačne a s najvyšším stupňom istoty preukazovať, že skutok uvedený v obžalobe sa stal, že predstavuje skutočne závažnú hrozbu pre spoločnosť a že práve obvinený je skutočne osobou, ktorá sa žalovaného skutku dopustila. V prípade existencie akýchkoľvek rozumných pochybností o tom, či sa obvinený žalovaného skutku dopustil, je potrebné tieto pochybnosti vykladať v jeho prospech a nie naopak. Ani vysoký stupeň podozrenia sám o sebe nevytvára zákonný podklad pre odsudzujúci výrok (pozri uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. novembra 2010, sp. zn. 5 To 20/2010).

Obidva konajúce súdy právoplatný oslobodzujúci výrok založili v podstate na téze, že existuje závažná pochybnosť o „autenticite“ zmiešaných biologických stôp na šatách poškodenej, keďže nie je vylúčené, že tieto vznikli práve a len pri skutku uvedenom v obžalobe !!!

Treba povedať, že úlohou advokáta je v hraniciach daných profesionálnou deontológiou využívať všetky

prostriedky na presadenie tézy, ktorú obhajuje. Vyššie uvedenú tézu však obhajcovia obvineného S. A. presadili vychádzajúc zo skutkových záverov, ktoré majú vyslovene špekulatívny, miestami až konšpiračný charakter bez akéhokoľvek racionálneho základu. Je nepochopiteľné, že konajúce súdy obhajcom pri presadení tejto tézy priamo asistovali!

Podľa názoru dovolacieho súdu stalo sa tak aj

- v dôsledku procesného postupu týkajúceho sa spôsobu zaznamenania dokazovania vykonaného na hlavnom pojednávaní na súde prvého stupňa, ktorého zvukový záznam nebol do písomnej podoby prepísaný;

- vzhľadom k tomu došlo zo strany obhajcov a následne konajúcich súdov k masívnej dezinterpretácii a konfirmačnému skresleniu dôkazov týkajúcich najmä zmiešaných biologických stôp;

- dovolací senát 5 Tdo považuje za potrebné uviesť, že vo svojej doterajšej praxi sa ešte nestretol s dokazovaním, ktoré by bolo zo strany obhajcov tak masívne kontaminované sugestívnymi a kapcióznymi otázkami, ďalej napr. otázkami na znalcov, ktoré mali len všeobecný charakter, pričom ich všeobecné odpovede boli aplikované na tento konkrétny prípad, otázkami na svedkov, ktoré mali zavádzajúci a miestami až výhražný charakter, atď.;

- uvedený procesný postup súdu prvého stupňa pri prehratí zvukových záznamov potom navodzoval dojem, akoby obrazne povedané obhajcovia boli prokurátori a obvinený poškodený a naopak prokurátor obhajca a poškodení obvinení!

Vychádzajúc z tézy konajúcich súdov, na ktorej založili svoj oslobodzujúci výrok, by sme museli pripustiť, že zmiešané biologické stopy na šatách poškodenej mohli vzniknúť ešte pred spáchaním skutku, alebo po jeho spáchaní. Teda konajúce súdy nevylúčili, že napríklad:

- obvinený S. A. a poškodená G. Z. ml., ktorá v čase skutku bola tehotná a o týždeň sa mala vydávať, tajne udržiavali intímny pomer;

- poškodená G. Z. 30. júla 1999 si do práce na preoblečenie zobrala šaty, na ktorých mala okrem svojich biologických stôp (nie krvných) aj niekoľko spermatických stôp obvineného S. A.;

- zrejme skutočný páchatel' na miesto činu po jeho prvotnej obhliadke podhodil v noci z 30. na 31. júla 1999 šaty poškodenej obsahujúce niekoľko zmiešaných biologických stôp obsahujúcich aj spermatickú časť majúcu znaky DNA obvineného S. A., ktorú zabezpečil v časovom horizonte cca 24 hod. (od spáchania skutku do vykonania dodatočnej obhliadky 31. júla 1999);

- na mieste činu sa našli cudzie kusy oblečenia ženského pôvodu obsahujúce spermatické stopy obvineného S. A., ktoré následne v rámci dokumentovania tohto trestného činu nesprávnou manipuláciou prišli do styku so šatami poškodenej, čím došlo k neúmyselnej kontaminácii ženskej frakcie biologickej stopy patriacej poškodenej G. Z. ml. mužskou frakciou patriacou obvinenému S. A.;

- bývalý snúbenec poškodenej a jeden z podozrivých S. E. sa po skutku bez vedomia obvineného S. A. dostal práve k jeho ejakulátu, ktorým úmyselne kontaminoval časti ženskej frakcie biologických stôp poškodenej G. Z. ml. nachádzajúcich sa na jej šatách uložených od 24. februára 2000 do 9. marca 2010 v pivničných priestoroch rodinného domu matky poškodenej;

- vyšetrovateľ (policajt) po opätovnom vydaní šiat matkou poškodenej 9. marca 2010 sa bez vedomia obvineného S. A. dostal práve k jeho ejakulátu, ktorým úmyselne kontaminoval časti ženskej frakcie biologických stôp poškodenej G. Z. ml. nachádzajúcich sa na týchto šatách;

- vyšetrovateľ (policajt) pri zadržaní obvineného S. A. sa prostredníctvom bukálneho výteru dostal k jeho spermiiám (sám obvinený vypovedal, že v dobe medzi prvým a druhým manželstvom masturboval),

ktorými následne, či už sám, alebo prostredníctvom zamestnancov Kriminalistického a expertízneho ústavu Policajného zboru, úmyselne kontaminoval časti ženskej frakcie biologických stôp poškodenej G. Z. ml. nachádzajúcich sa na jej zaistených šatách, keďže znalkyňa Poláková na nich neskôr našla jednu kompletnú spermii;

- vyšetrovateľ po obvinení a vzatí S. A. do väzby sa za pomoci jeho spoluväzňa Z. K. v Ústave na výkon väzby v Ilave dostal k ejakulátu obvineného (obhajca JUDr. Ján Kanaba ml. na hlavnom pojednávaní týmto smerom viedol výsluch tohto svedka) a týmto úmyselne, či už sám alebo prostredníctvom zamestnancov Kriminalistického a expertízneho ústavu Policajného zboru, kontaminoval časti ženskej frakcie biologických stôp poškodenej G. Z. ml. nachádzajúcich sa na jej zaistených šatách;

- vyšetrovateľ alebo znalkyňa Mgr. Lívia Zatkáliková neodbornou manipuláciou so zaisteným oblečením z neobstaranosti kontaminovali časti ženskej frakcie biologických stôp poškodenej G. Z. ml. nachádzajúcich sa na týchto šatách spermatickou stopou obvineného S. A., ku ktorej sa dostali bez jeho vedomia;

- vo všetkých týchto prípadoch treba brať ešte do úvahy, že biologický materiál poškodenej tvoriaci ženskú frakciu zmiešanej biologickkej stopy sa na šatách musel nachádzať najneskôr v čase spáchania skutku.

Vývodzovať takéto ad absurdum skutkové závery zo zaistených zmiešaných biologických stôp na šatách poškodenej G. Z. ml. môže len samotný obvinený S. A. a jeho obhajca JUDr. Ján Kanaba ml. (v pôvodnom konaní aj obhajca JUDr. Ján Kanaba st.) majúci právo brániť sa spôsobom, ktorý uznali za vhodný a samozrejme jeho zvolený-i obhajca-ovia, ale nikto iný, pokiaľ by nechcel prísť do rozporu s pravidlami logického úsudku a vyvodzovania.

Je preto nepochopiteľné, že konajúce súdy obvinenému a obhajcom pri presadení týchto skutkových záverov priamo sekundovali!

Treba iba dodať, že pre dovolací súd bolo problémom takéto kombinácie si vôbec predstaviť, a nie to ich ešte skutkovo zostaviť tak, aby aspoň čiastočne boli splnené objektívne údaje vyplývajúce zo zabezpečených dôkazov.

Z vykonaného znaleckého dokazovania totiž bez rozumných pochybností vyplýva nasledovné:

- na šatách poškodenej G. Z. ml. bolo nájdených niekoľko zmiešaných biologických stôp, pričom v prípade mužskej frakcie išlo o stopu spermatického pôvodu vzhľadom k pozitívnej reakcii na prítomnosť prostatického antigénu (prostatický antigén svedčí o prítomnosti spermií, nakoľko v iných telových tekutinách /napr. moč/ je pod detekčným limitom), ale najmä nájdenie jednej celej spermie s hlavičkou a bičíkom (tých nájdených častí spermií bolo nepochybne viac);

- v prípade ženskej frakcie išlo o neidentifikovanú telovú tekutinu (nie krv, sliny, alebo pot) obsahujúcu ploché dlaždicové bunky majúce kryciu funkciu a patriace do kategórie povrchového epitelu, ktoré sa nachádzajú v koži a v sliznici (teda aj vo vagíne)!;

- znalci Šidlovi neboli ku skúmaniu predložené šaty poškodenej G. Z. ml., ale len dve vzorky o veľkosti 5x3 mm a následne ďalšie dve vzorky o veľkosti 12x8 mm a 8x6 mm;

- z oboch frakcií bola izolovaná DNA, ktorá vykazovala zhodné znaky s DNA poškodenej G. Z. ml. a s porovnávacou vzorkou DNA získanou bukalným! výterom od obvineného S. A.;

- predmetné biologické stopy sa na rubovej strane šiat poškodenej nachádzali homogénne vo forme oterov a priesakov, najväčší z nich vo veľkosti 9 x12 cm;

- mimo týchto zmiešaných biologických stôp v podkladovom materiáli šiat nebola preukázaná

prítomnosť mužskej a ženskej frakcie pochádzajúcej od obvineného S. A. a poškodenej G. Z. ml.;

- znalci vo vzťahu k tomuto konkrétnemu prípadu vylúčili možnosť dodatočného vytvorenia takéhoto typu zmiešanej stopy, konkrétne znalec Matušek uviedol: „pri biologickom zmiešanom materiáli, v ktorom je ejakulát, ide o špecifickú zmiešanú stopu, ktorej dodatočné vytvorenie je v rovine science fiction“!!!, pričom rovnako znalkyne z Kriministického a expertízneho ústavu Policajného zboru si to nevedeli vôbec ani predstaviť;

- znalec Matušek ako tretí v poradí skúmal len zvyšky (rezíduá) týchto stôp, ktoré na šatách ešte zostali po predchádzajúcich skúmaníach, pričom konštatoval, že zistené pomery biologického materiálu (1:20) sa vyskytujú po znásilneniach;

- okrem toho sa na zaistených šatách nachádzali aj otery hnedočervenej farby, z ktorých izolovaná DNA mala rovnaký profil s DNA poškodenej G. Z. ml.;

- jednoznačne a nespochybniteľne nebola vylúčená taká možnosť, že by tesne pred smrťou mohlo dôjsť k pohlavnému styku poškodenej s páchatelom, avšak tento mohol končiť ejakuláciou mimo pohlavné orgány poškodenej G. Z. ml., napr. na odev jej samotnej (na ostatnom tele zaschnutý ejakulát nebol nájdený), na odev páchatela, resp. do iného priestoru, pričom vzhľadom na stav tela, ako bolo pri obhliadke nájdené, ako aj ostatné okolnosti prípadu, je vysoko pravdepodobné, že k manipulácii s pohlavnými orgánmi poškodenej zo strany páchatela veľmi dobre mohlo dôjsť (a vysoko pravdepodobne aj došlo);

- v danom prípade páchatel vyvíjajúci voči poškodenej násilie konal najprv tak, aby pôsobením mechanického násillia na hlavu a krk uviedol poškodenú do stavu bezbrannosti (spôsobil jej aj početné krvácajúce zranenia tváre) a následne stav bezbrannosti využil k vykonaniu pohlavného aktu.

Z týchto objektívnych faktov potom logicky možno vyvodiť tieto závery:

- v danom prípade nešlo iba o jednu stopu, ale o väčší počet zmiešaných biologických stôp, v ktorých pôvodkyňou časti prímiesi bola poškodená G. Z. ml. (najpravdepodobnejšie išlo o vaginálny sekrét) a pôvodcom analyzovanej spermatickej časti týchto stôp bol obvinený S. A.;

- prítomnosť niekoľkých zmiešaných biologických stôp rôznej veľkosti svedčí o masívnosti stôp na šatách, ktoré nemohli vzniknúť iným spôsobom ako priamym kontaktom obvineného S. A. so šatami poškodenej G. Z. ml.;

- keďže išlo o otery a priesaky, logickým vysvetlením je otrepanie (poutieranie sa) do šiat po ejakulácii, čo korešponduje so znaleckým posudkom znalca Štullera, že „nedošlo ku pohlavnému styku s výronom spermií a mužského ejakulátu do pošvy“ a vysvetľuje aj „autenticitu“ spermatickej časti obvineného S. A. na šatách poškodenej G. Z. ml.;

- tomu nasvedčuje aj miesto nálezu týchto šiat pri dodatočnej obhliadke 31. júla 1999, keď boli nájdené cca 3m od miesta nálezu tela poškodenej G. Z. ml. v skrčenej podobe zavesené v hornej polovici na listoch kukurice (viď fotografia č. 3 na č. l. 302 a plán z č. l. 304), kam ich po poutieraní sa obvinený S. A. zrejme odhodil;

- vznik zmiešanej biologickej stopy z ejakulátu obvineného S. A. a mikročastok kože poškodenej G. Z. ml. na jej šatách (záver krajského súdu) je vylúčený zistením, že v podkladoch materiáli šiat mimo zmiešaných biologických stôp nebola preukázaná prítomnosť mužskej a ženskej frakcie pochádzajúcej od obvineného S. A. a poškodenej G. Z. ml., čo by pri mikročastkách kože pri nosení šiat bolo priamo nemožné;

- zmiešané biologické stopy boli jednoznačne vytvorené zmiešaním biologického materiálu poškodenej (ženská frakcia) aj obvineného (spermatická mužská frakcia), ktoré nebolo možné dodatočne vytvoriť, resp. zmanipulovať po smrti poškodenej G. Z. ml., napríklad S. E. po vrátení šiat rodičom, pri jeho návštevách tak, ako je to uvedené v odôvodnení rozsudku;

- sám obvinený S. A. poprel, že by mal s poškodenou G. Z. ml. akýkoľvek vzťah, pričom neexistuje ani žiadny dôkaz, že sa osobne poznali, čo tiež vylučuje vznik týchto zmiešaných biologických stôp pred skutkom;

- súčasne s týmito zmiešanými biologickými stopami sa na šatách poškodenej G. Z. ml. nachádzali krvné otery vykazujúce jej DNA profil, ktoré vznikli v súvislosti s krvácajúcimi zraneniami jej tváre, pričom je takmer isté, že tak zmiešané biologické stopy ako aj krvné otery vznikli súčasne, keďže je vylúčené, aby si poškodená za účelom preoblečenia brala do práce šaty v takomto stave;

- z uvedeného potom jednoznačne vyplýva, že predmetné zmiešané biologické stopy mohli vzniknúť výlučne stykom obvineného S. A. s poškodenou G. Z. ml. v súvislosti s predmetným skutkom a v tomto prípade ide o priamy dôkaz, ktorý bez rozumných pochybností svedčí o autenticite spermatickej časti tejto stopy vo vzťahu k obvinenému S. A. a vo vzťahu k žalovanému skutku.

Inými slovami povedané, uvedené zmiešané biologické stopy obsahujúce spermatickú časť s DNA profilom obvineného S. A. sú priamym dôkazom, ktorý nielen identifikuje ich pôvodcu, ale rovnako tak vypovedá o mechanizme ich vzniku a nakoniec vylučuje, že by takáto stopa mohla vzniknúť pred spáchaním, alebo po spáchaní skutku uvedeného v podanej obžalobe.

Nie bez dôkazného významu sú aj ďalšie vykonané dôkazy a indície vyplývajúce z vykonaných dôkazov:

- výpoveď svedka N. D. s opisom muža, ktorého tri dni pred skutkom videl na mieste činu (dovolací súd upozorňuje, že ako svedok po prvýkrát vypovedal až 15. marca 2011 a z 31. júla 1999 ide len o úradný záznam) a ktorého neskôr stotožnil s osobou obvineného S. A.;

- tento okrem iného uviedol, že postavou pripomínal zápasníka, pričom sám obvinený S. A. potvrdil, že v mladosti sa tomuto športu venoval (v tejto súvislosti treba zohľadniť spôsob spáchania skutku a rovnako tak takmer okamžitú elimináciu akejkoľvek obrany zo strany poškodenej);

- relevantný je však opis svedka N. D. týkajúci konania uvedenej osoby na mieste, na ktorom následne došlo k úmyselnému usmrteniu poškodenej G. Z. ml., ktorý zodpovedá motivačnému pozadiu konania páchatel'a tak, ako to konštatovali znalci psychiatri a hlavne psychológ;

- treba len doplniť, že spochybňovanie tvrdení tohto svedka predkladaním fotografií, ktorým chýba akákoľvek autenticita a poukazovanie na jeho kriminálnu povesť, keď bol v minulosti 4x trestne stíhaný, z toho 3x v rokoch 1966 až 1978 a 1x v roku 2007 (nedovolené ozbrojovanie), pričom všetky odsúdenia má už zahladené, má rovnaké pozadie ako spochybňovanie vyššie uvedených záverov znaleckého dokazovania;

- výpoveď svedka Z. K., ktorý určitú dobu strávil na spoločnej ceste s obvineným S. A., pričom v prípade tohto svedka treba vziať do úvahy aj prípadnú motiváciu konania tohto svedka (aké benefity a kedy ich uplatnil) a túto vyhodnotiť spolu s faktami, ktoré o tejto trestnej veci uviedol (ktoré boli a ktoré neboli mediálne známe);

- závery znalcov psychiatrov a psychológa týkajúce sa osobnosti obvineného S. A. a do úvahy prichádzajúceho motivačného pozadia jeho konania;

- spôsob akým bol ako poistka naložený na krk poškodenej G. Z. ml. drôt pripomínajúci tzv. oko na lov

zvierat, pričom obvinený S. A. bol poľovníkom a členom Poľovníckeho združenia Žľab, z ktorého bol vylúčený pre porušenie Poľovníckeho poriadku;

- výpovede bývalých manželiek T. A. a M. A. a odpis registra trestov.

Pokiaľ ide o otázku tzv. detektoru lži dovolací súd už nebude opakovať argumentáciu ministra spravodlivosti, ktorá je správna. V tejto súvislosti len považuje za potrebné uviesť, že Pandorinu skrinku takpovediac otvorili vrahovia v tzv. kauze L., ktorí po právoplatnom odsúdení prešli polygrafickým vyšetrením, ktorého výsledok potom na verejnosti prezentovali ako dôkaz svojej nevinu. Vznikla tak paradoxná situácia, že právoplatne odsúdení vrahovia cez polygrafické vyšetrenie prešli a pôvodne stíhaný obvinený A. D. nie, i keď neskôr bolo objektívne preukázané, že skutok nespáchal a trestné stíhanie bolo proti nemu zastavené.

Táto paradoxná situácia sa zopakovala aj v tejto trestnej veci, keď bývalý snúbenec poškodenej S. E. (podozrivý v dôsledku svojho správania na mieste činu!!!) dvakrát cez polygrafické vyšetrenie neprešiel a naopak obvinený S. A. dvakrát prešiel, čo bolo opätovne obhajobou prezentované ako dôkaz jeho nevinu.

Z toho by ale vyplývalo, že keby mal súd rozhodovať podľa výsledkov vyšetrenia na tzv. detektore lži, tak vo väzniciach sedia nevinní ľudia a po slobode chodia páchatelia trestných činov, resp. inak, že nepotrebujeme vyšetrovateľov, prokurátorov a sudcov a stačí rozhodovanie podľa tzv. detektora lži!

V tejto otázke sa preto treba jednoznačne odraziť od rozhodnutia amerického Najvyššieho súdu, ktorý v prípade Edward Scheffer (1998) povedal, že detektorom lži je porota, a nie nejaký prístroj.

Inými slovami povedané v posudzovanej trestnej veci je detektorom lži konajúci súd, a nie polygraf !!!

Len ako obiter dictum - mimochodom povedané z hľadiska komplexnosti a tiež v nadväznosti na už vyššie uvedené, považuje dovolací súd za dôležité zdôrazniť ešte niekoľko skutočností, a síce:

- doposiaľ všetkým ušlo pozornosti, že npor. Mgr. Ondrej Petrus bol za Kriminalistický a expertízny ústav Policajného zboru Bratislava spracovateľom len odborného vyjadrenia z 26. októbra 1999 a v ďalšom konaní mal byť preto vypočutý ako svedok - § 143 ods. 2 Tr. por.;

- Mgr. Ján Matušek je v zozname znalcov zapísaný ako fyzická osoba, a teda rozhodne nie je v zmysle ustanovenia § 147 ods. 1 Tr. por. znaleckým ústavom ani inou právnickou osobou, ktorá je špecializovaným vedeckým a odborným pracoviskom alebo špeciálnym odborným pracoviskom (len na okraj obhajcom do pozornosti dávanej zahraničné štúdiá v USA - realita - certifikát PCR - BASED DNA TYPING METHODS IN-SERVICE získaný v kurze organizovaným Akadémiou FBI v dobe od 17. do 21. októbra 1994, od roku 2004 na komerčnej báze bez adekvátnych forenzných praktických skúseností - odvtedy len 3-4 prípady, pričom predmetný znalecký posudok z hľadiska identifikácie pôvodcov častí zmiešaných biologických stôp nemal žiadnu relevanciu;

- pribratie znalca Mgr. Jána Matušeka postupom podľa § 147 ods. 1 Tr. por. na vypracovanie tzv. kontrolného znaleckého posudku vo vzťahu k predchádzajúcim znaleckým posudkom Kriminalistického a expertízneho ústavu Policajného zboru bol zo strany okresného súdu jednoznačne závažným procesným pochybením, ktoré napriek odvolacej námietke prokurátora takpovediac posvätil aj krajský súd (úplne ju odignoroval), o to viac, keď obhajca obvineného s týmto znalcom ešte pred jeho pribratím vec osobne a mailom konzultoval, čomu zodpovedá aj jeho samotný návrh na znenie otázok na znalca (č. l. 1511-1512) a rovnako o to viac, keď znalec Mgr. Ján Matušek bol do roku 2004 zamestnancom Kriminalistického a expertízneho ústavu Policajného zboru, čo by sa mohlo pokladať za konflikt záujmov (nadriadený alebo spolupracovník Petrusa);

- veľmi nedôveryhodne potom pôsobia obvinenia konajúcich súdov na adresu orgánov činných v trestnom konaní o tzv. prispôbovaní dôkazov v neprospech obvineného (L., D., K.), keď aj obhajca-

ovia obvineného predložili len dôkaz o opaku, ktorý mohol byť rovnako práve takýmto spôsobom získaný, o to viac, keď konajúce súdy sa ani nepokúsili o ich verifikáciu;

- kontraproduktívne potom pôsobia aj námietky konajúcich súdov na adresu orgánov činných v trestnom konaní o závažných a ťažko pochopiteľných nedostatkoch, resp. ich pochybeniach (strata vražedného predmetu - drôtu - bol predtým zadokumentovaný, chýbajúca zápisnica o druhej obhliadke z miesta činu z 31. júla 1999 - autenticita šiat vzhľadom na charakter zmiešanej biologickej stopy nie je predmetom sporu žiadnej z procesných strán, vrátenie šiat matke poškodenej, ktoré tak boli mimo dosahu orgánov činných v trestnom konaní 10 rokov - možno v opačnom prípade by sa rovnako „stratili“ ako skôr spomenutý drôt, atď.), keď oni sami v nich pokračovali spôsobom, ktorý oprávnené vyvoláva pochybnosť o ich nezaujatosti a nestrannosti;

- krajský súd predsa druhý oslobodzujúci rozsudok zrušil len podľa § 321 ods. 1 písm. b) Tr. por. (predtým aj podľa § 321 ods. 1 písm. c) Tr. por.), teda povinnosťou okresného súdu bolo v zmysle uvedeného ustanovenia len prehodnotiť svoje skutkové závery, keďže sa nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie a rešpektovať právny názor (uznanie viny obvineného S. A.) odvolacieho súdu, ktorým bol viazaný (§ 327 ods. 1 Tr. por.), okresný súd namiesto toho doplnil dokazovanie, ktoré vôbec nebolo nariadené, navyiac spôsobom, ktorým zásadne porušil ustanovenia Trestného poriadku týkajúce sa znaleckej činnosti;

- krajský súd vôbec nereagoval na podstatnú odvoláciu námietku prokurátora, ktorou namietal zákonnosť tohto dôkazu (pribratie znalca Mgr. Jána Matuška), práve naopak v dôsledku tohto dôkazu revidoval svoj pôvodný právny názor napriek tomu, že k žiadnej zmene dôkaznej situácie nedošlo.

Z týchto dôvodov potom Najvyšší súd Slovenskej republiky na podklade dovolania podaného ministrom spravodlivosti podľa § 386 ods. 1 Tr. por. vyslovil, že uznesením Krajského súdu v Trenčíne zo 4. decembra 2017, sp. zn. 23 To 69/2017, v ustanovení § 319 Tr. por. a rozsudkom Okresného súdu Trenčín zo 7. apríla 2017, sp. zn. 8 T 93/2011, v ustanoveniach § 2 ods. 12, § 285 písm. c) Tr. por. a § 219 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák. účinného do 1. septembra 1999, a konaním, ktoré im predchádzali, z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 3 Tr. por. bol porušený zákon v prospech obvineného S. A., podľa § 386 ods. 2 Tr. por. zrušil napadnuté uznesenie Krajského súdu v Trenčíne zo 4. decembra 2017, sp. zn. 23 To 69/2017, ako aj rozsudok Okresného súdu Trenčín zo 7. apríla 2017, sp. zn. 8 T 93/2011, v celom rozsahu, ako aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutia obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad a podľa § 388 ods. 2 Tr. por. Okresnému súdu Bratislava II prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Dovolací súd mal za to, že v posudzovanom prípade boli vzhľadom na existenciu dôležitých dôvodov splnené zákonné podmienky na prikázanie veci inému súdu tohto istého druhu a stupňa.

Dovolací súd už skôr podrobil kritike spôsob vedenia hlavného pojednávania, keď predseda senátu okresného súdu opakovane povolil obhajcom obvineného S. A. kladenie množstva sugestívnych a kapcióznych otázok, napr. pri výsluchu znalkyň z Kriminalistického a expertízneho ústavu Policajného zboru odkazovaním na iných „expertov“ - Hradil, Vanek, Hojsík, zavádzajúcich otázok a otázok, ktoré mali výhražný charakter, napr. pri výsluchu svedka N. D., takmer sekundoval obhajcovi pri presadzovaní jeho obhajobnej tézy prostredníctvom pribratého znalca Mgr. Jána Matuška a hlavne úplne ignoroval záväzný právny názor odvolacieho súdu, v dôsledku čoho existovala reálna obava, že by takýto postup mohol opätovne zopakovať. Treba zdôrazniť, že okolnosti oprávnené vyvolávajúce pochybnosti o nezaujatosti a nestrannosti konajúcich súdov nastali až po rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. októbra 2012, sp. zn. 5 Ndt 15/2012, ktorý o tejto otázke rozhodoval po prvom oslobodzujúcom rozsudku okresného súdu. V tom čase podaná námietka poškodenej O.. Z. st. týkajúca sa obhajcu JUDr. Jána Kanabu st. a jeho postavenia v rámci mesta Trenčín (bývalý poslanec mestského zastupiteľstva) v kontexte neskoršieho postupu konajúcich súdov však teraz nadobúda úplne iný rozmer.

Dovolaciemu súdu je známe, že pri posudzovaní (ne)zaujatosti sudcu sa pritom uplatňuje jednak subjektívny prístup, ktorý vychádza prioritne (no nie iba) z osobného presvedčenia konkrétneho sudcu, ktorého osobná nezaujatosť (nestrannosť) sa predpokladá až dovtedy, kým sa nepreukáže opak, a jednak prístup objektívny, ktorý vyplýva z požiadavky, aby spravodlivosť bola nielen vykonávaná, ale musí sa i zdať, že je vykonávaná, a ktorého cieľom je preveriť, či existujú nejaké overiteľné skutočnosti spôsobilé vzbudiť pochybnosti o nezaujatosti sudcu. Aj pri uplatnení druhého kritéria ale platí, že pri rozhodovaní o tom, či je v konkrétnom prípade daný legitímny dôvod k obavám, že niektorý sudca nie je nestranný, môže byť stanovisko strán trestného konania, prípadne dotknutého sudcu síce dôležité, nie je ale rozhodujúce. Rozhodujúcim je to, či takáto obava môže byť považovaná za objektívne oprávnenú (primerane napr. rozsudky Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Hauschildt proti Dánsku z 24. mája 1989 a vo veci D. N. proti Švajčiarsku z 29. marca 2001). Povedané inými slovami, aj pri posudzovaní tzv. javovej stránky nestrannosti sudcu je podstatnou reálna existencia objektívnych okolností, ktoré by mohli viesť k pochybnostiam, že sudca disponuje určitým - nie nezaujatým - vzťahom k veci, stranám alebo ich zástupcom. Objektívnu nestrannosť pritom nemožno chápať tak, že by snád čokoľvek, čo môže vrhnúť hoci len tieň pochybností na nestrannosť sudcu, ho automaticky vylučovalo ako zaujatého. Preto aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva treba pristupovať k posudzovaniu tejto otázky realisticky a vyžadovať, aby sa obava z absencie nestrannosti sudcu zakladala na konkrétnych, preukázateľných a dostatočne závažných skutočnostiach.

Dovolací súd tak dospel k záveru, že obava z absencie nestrannosti konajúcich sudcov sa zakladá na konkrétnych, preukázateľných a dostatočne závažných skutočnostiach, ktoré potom viedli Najvyšší súd Slovenskej republiky k tomu, že po vyslovení porušenia zákona v prospech obvineného a zrušenia predmetných rozhodnutí, prikázal vec prejsť na Okresnému súdu Bratislava II.

Povinnosťou okresného súdu bude postupovať tak, aby zistil skutkový stav, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti a vykonať dokazovanie v rozsahu nevyhnutnom na jeho rozhodnutie súč viazaný aj právnym názorom dovolacieho súdu, pričom v prípade výsluchu znalkyň z Kriministického a expertízneho ústavu Policajného zboru Bratislava a Slovenská Ľupča bude potrebné ešte zabezpečiť prílohu predmetných znaleckých posudkov v podobe DNA profilov v tabuľkovej forme, elektroforetogramu a obrazovej časti zachytávajúcej napr. nájdenú-é spermiu-e, atď.

Záverom treba povedať, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo obvineného na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu.

Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené obvineným, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných procesnými stranami konania.

Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo obvineného na spravodlivý proces.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací konštatuje, že toto rozhodnutie uvedené požiadavky nie len naplňa, nakoľko prehrávajúca strana (obvinený S. A. a jeho obhajca) naozaj vie, prečo „prehrala“ a právnici, ktorí čítali tento rozsudok vedia, prečo bol prijatý!!!

Najvyšší súd Slovenskej republiky považuje za potrebné uviesť, že odôvodniť rozhodnutie znamená vyjadriť jeho dôvody (nie špekulácie). Znamená to nútiť toho, kto rozhodnutie prijíma, mať preň racionálne dôvody. Práve tým sa vzdáľujeme každej svojvôli. Iba vďaka takým dôvodom, ten kto prehral proces, vie ako a prečo prehral, pretože tieto dôvody ho nabádajú pochopiť rozsudok a odrádzajú ho od toho, aby sa pridľho oddával trpkosti "zatravovania sudcov", v tomto konkrétnom prípade, sudcov dovolacieho senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.